

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 7 Μελετήστε τη θεωρία και προσπαθήστε να απαντήσετε στις πιο κάτω Ερωτήσεις.

1. Σήμα βασικής ζώνης με μέση ισχύ $P_m=1$ Watt πολλαπλασιάζεται με φέρον υψηλής συχνότητας πλάτους $=10$ Volts. Πόση είναι η μέση ισχύς P_u του διαμορφωμένου σήματος που προκύπτει;
2. Σήμα βασικής ζώνης με κανονικοποιημένη ισχύ $P_{mn}=0.3$ διαμορφώνει κατά πλάτος φέρον υψηλής συχνότητας, πλάτους $=10$ Volts. Πόσος πρέπει να είναι ο δείκτης διαμόρφωσης α ώστε η μέση ισχύς P_u του διαμορφωμένου σήματος να ισούται με 60 Watt;
3. Με τη βοήθεια κατάλληλου φίλτρου αποκόπτονται από σήμα DSB $u(t) = Am(t) \cos(2\pi t)$ οι πάνω πλευρικές ζώνες και προκύπτει σήμα SSB $u_1(t) = Bm(t) \cos(2\pi t) - B\hat{m}(t) \sin(2\pi t)$. Να υπολογίσετε το πλάτος B συναρτήσει του πλάτους A του DSB. Ισχύει ότι $P_m = P_{\hat{m}}$, δηλαδή η μέση ισχύς του σήματος $m(t)$ και του μετασχηματισμού Hilbert $\hat{m}(t)$ του σήματος είναι ίσες.
4. Στην κεραία ενός δέκτη φθάνουν συγχρόνως δύο σήματα DSB με την ίδια συχνότητα φέροντος f_c και διαφορά φάσης στο φέρον 90° . Η εξίσωση του συνολικού σήματος είναι $u(t) = Am_1(t) \cos(2\pi f_c t) + Am_2(t) \sin(2\pi f_c t)$. Μπορείτε να σκεφθείτε τεχνική με την οποία στην έξοδο του δέκτη θα ληφθούν διαχωρισμένα τα σήματα βασικής ζώνης $m_1(t)$ και $m_2(t)$;
5. Ένα διαμορφωμένο κατά συχνότητα σήμα οδηγείται στην είσοδο ενός PM αποδιαμορφωτή και στην έξοδο λαμβάνεται το σήμα $m(t)$. Πώς από το $m(t)$ θα ανακατασκευάσουμε το σήμα βασικής ζώνης που διαμόρφωσε το FM;
6. Ένα διαμορφωμένο κατά φάση σήμα οδηγείται στην είσοδο ενός FM αποδιαμορφωτή και στην έξοδο λαμβάνεται το σήμα $m(t)$. Πώς από το $m(t)$ θα ανακατασκευάσουμε το σήμα βασικής ζώνης που διαμόρφωσε το PM;
7. Ένα σήμα βασικής ζώνης $m_n(t)$ με εύρος ζώνης $W=20$ KHz διαμορφώνει κατά συχνότητα φέρον συχνότητας $f_c=100$ MHz με δείκτη διαμόρφωσης $\beta_{FM}=7$. Να υπολογίσετε το εύρος ζώνης B_C του διαμορφωμένου σήματος. Επίσης να υπολογίσετε την περιοχή συχνοτήτων στην οποία μεταβάλλεται η στιγμιαία συχνότητα f_i του FM. Δεχθείτε ότι για το $m_n(t)$ ισχύει $-1 \leq m_n(t) \leq 1$.

8. Σήμα $m(t) = \cos(10^5 \times t)$ διαμορφώνει φέρον με συχνότητα $f_C = 100$ MHz κατά PM με δείκτη διαμόρφωσης $\beta_{PM} = 2.5$. Να υπολογίσετε το εύρος ζώνης του διαμορφωμένου σήματος καθώς και το διάστημα συχνοτήτων στο οποίο μεταβάλλεται η στιγμιαία συχνότητα του διαμορφωμένου σήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1

$$P_u = (A^2/2)P_m = (10^2/2) \times 1 \Rightarrow P_u = 50 \text{ Watt.}$$

2

$$P_u = \frac{A^2}{2}(1 + \alpha^2 P_{mn}) \Rightarrow \alpha = \sqrt{(2P_u/A^2 - 1) / P_{mn}}$$

$$\alpha = 0.82$$

3

Οι δύο συνιστώσες του σήματος $u_1(t) = Bm(t) \cos(2\pi t) - B\hat{m}(t) \sin(2\pi t)$ είναι ασυσχέτιστες, οπότε ισχύει:

$$P_{u1} = (B^2/2)P_m + (B^2/2)P_{\hat{m}} = B^2 P_m$$

Από τη δημιουργία όμως του σήματος $u_1(t)$ ισχύει:

$$P_{u1} = 0.5 \frac{A^2}{2} P_m \Rightarrow P_{u1} = \frac{A^2}{4} P_m$$

Από τις δύο πιο πάνω σχέσεις προκύπτει εύκολα $B = A/2$.

4

Ο δέκτης χρησιμοποιεί δύο τοπικούς ταλαντωτές με την ίδια συχνότητα f_C και με διαφορά φάσης 90° , που παράγουν τα σήματα $u_{L1} = A_L \cos(2\pi f_C t)$ και $u_{L2} = A_L \sin(2\pi f_C t)$. Λαμβάνονται σε χωριστά κυκλώματα τα γινόμενα $u(t)u_{L1}(t)$ και $u(t)u_{L2}(t)$ και μετά από το φιλτράρισμα των υψηλών συχνοτήτων από το πρώτο κύκλωμα λαμβάνεται το σήμα $x_1(t) = (AA_L/2)m_1(t)$ και από το δεύτερο κύκλωμα το σήμα $x_2(t) = (AA_L/2)m_2(t)$.

5

Η εξίσωση του FM διαμορφωμένου σήματος είναι

$$u(t) = A \cos(2\pi f_C t + 2\pi k_f \int_{-\infty}^t m_x(\tau) d\tau).$$

Ο PM αποδιαμορφωτής είναι κατασκευασμένος να δίνει στην έξοδο του σήμα $m(t)$ ανάλογο της φάσης $\phi(t)$ ενός σήματος της μορφής $u_1(t) = A \cos(2\pi f_c t + \phi(t))$, δηλαδή $m(t) = k_d \phi(t)$. Με το $u(t)$ στην είσοδο ο PM αποδιαμορφωτής θα δώσει στην έξοδο

$$m(t) = k_d 2\pi k_f \int_{-\infty}^t m_x(\tau) d\tau.$$

Επομένως για να αποκτηθεί το $m_x(t)$ πρέπει μετά τον PM απόδιαμορφωτή να ακολουθήσει ένα κύκλωμα διαφορίσης.

6

Η εξίσωση του PM διαμορφωμένου σήματος είναι

$$u(t) = A \cos(2\pi f_c t + k_p m_x(t)).$$

Ο FM αποδιαμορφωτής είναι κατασκευασμένος να δίνει στην έξοδο του σήμα $m(t)$ ανάλογο της παραγώγου της φάσης $\phi(t)$ ενός σήματος της μορφής $u_1(t) = A \cos(2\pi f_c t + \phi(t))$, δηλαδή $m(t) = k_d \frac{d\phi(t)}{dt}$. Με το $u(t)$ στην είσοδο ο FM αποδιαμορφωτής θα δώσει στην έξοδο

$$m(t) = k_d k_p \frac{dm_x(t)}{dt}.$$

Επομένως για να αποκτηθεί το $m_x(t)$ πρέπει μετά τον FM απόδιαμορφωτή να ακολουθήσει ένα κύκλωμα ολοκλήρωσης.

7

Το εύρος ζώνης B_C του διαμορφωμένου σήματος δίνεται κατά προσέγγιση από τη σχέση Carlson

$$B_c = 2W(\beta_{FM} + 1) = 2 \times 20 \times 10^3 \times (7 + 1) \Rightarrow B_C = 320 \text{ KHz}$$

Για το FM ισχύει:

$$f_i = f_C + k_f m_n(t) \quad \text{και} \quad \beta_f = k_f / W$$

Επομένως

$$f_i = f_C + W\beta_f m_n(t) \Rightarrow f_C - W\beta_f \leq f_i \leq f_C + W\beta_f$$

δηλαδή

$$99.86\text{MHz} \leq f_i \leq 100.14\text{MHz}$$

8

Το σήμα $m_n(t) = \cos(10^5 t) = \cos(2\pi \frac{10^5}{2\pi} t)$ έχει συχνότητα $f_m = \frac{10^5}{2\pi}$ Hz και εύρος ζώνης $W = f_m = \frac{10^5}{2\pi}$ Hz, ή $W = 15.9$ KHz.

Το εύρος ζώνης B_C του διαμορφωμένου σήματος δίνεται κατά προσέγγιση από τη σχέση Carlson

$$B_c = 2W(\beta_{PM} + 1) = 2 \times 15.9 \times 10^3 \times (2.5 + 1) \Rightarrow B_C = 111.3 \text{ KHz}$$

Για το PM ισχύει $\beta_{PM} = k_p$ και επίσης

$$f_i = f_C + \frac{1}{2\pi} \frac{d\phi(t)}{dt} = f_C - \frac{1}{2\pi} k_p 10^5 \sin(10^5 t)$$

Δηλαδή

$$f_i = f_C - \frac{1}{2\pi} \beta_p 10^5 \sin(10^5 t) = f_C - 3.98 \times 10^4 \sin(10^5 t)$$

Επομένως

$$99.960 \text{ MHz} \leq f_i \leq 100.040 \text{ MHz}$$